Modelarski krožek na osnovni šoli Danile Kumar v Stožicah

Modelarji iz Stožic

Posavje

Učenci osnovne šole Danile Kumar v Stožicah smo začeli z brodarsko-modelarskim delom. Naš, sicer še maloštevilni krožek, je zastavil prve reze drobne žagice v šolskem letu 1969/70, ob finančni podpori mestnega odbora Ljudske tehnike ter vsestranski pomoči in razumevanju ravnatelja šole Franca Čamernika.

Zbrali smo se pod strokovnim vodstvom tovariša Boštjana. Nismo poznali zanimivega dela pri ustvarjanju modelov — čolnov. Po natančno izrisanem načrtu smo zarezali prva »rebra« v vezano ploščo. Vse težave smo pozabili, ko so drobni izrezani dela prehajali v pravo obliko modela čolna. Čudoviti modeli so stali pred nami, *ko smo jih prekrili in* lakirali.

Komaj smo čakali sporočila tovarne Mehanotehnika iz Izole na naše pismo ter naročilo malih elektromotorjev, da bi se udeležili prve »splovitve« naših modelov za proslavo v čast 25-letnice osvoboditve. Motorčki so pravočasno prišli in 16. maja smo odšli na start.

Zdaj se pripravljamo za tekmovanje brodarskih modelarjev mesta Ljubljane, ki bo v Kosezah.

Med nami pogrešamo vrstnike, ki so se vrnili cesti in želimo, da se nam spet pridružijo. Izdelava modelov je tako zanimiva! Upamo, da bodo v prihodnjem šolskem letu naše vrste še pomnožene.

Zahvaljujemo se mestnemu odboru Ljudske tehnike, tovarišu ravnatelju Francu Čamerniku ter tovarišu Boštjanu, pa še fotokrožku na osnovni šoli Danile Kumar za lepe posnetke.

Dobimo se vsako soboto ob 15. uri v delavnici osnovne šole.

Modelarski krožek
na osnovni šoli
Danile Kumar

Sonce, voda, zrak

Jože Koman, 38-letni uslužbenec Jugoslovanske loterije, je že star Bežigrajčan. Stanuje v svoji hiši na Titovi cesti 181, tu se je že rodil in če izvzamemo obvezno vojaščino, je skorajda vse svoje življenje prebil za Bežigradom.

— Kaj vam je všeč in kaj ne v vašem okolišu, oziroma za Bežigradom nasploh?

»Pa začnimo s tistim, kar mi ni všeč. Mislim, da so rakova rana za Bežigradom neasfaltirane ulice v naseljih, ki so že zdavnaj pozidana. No, zdaj kaže, da se je nekaj premaknilo, ko po Titovi popravljajo počasnejša vozna pasova in kot kaže bodo tudi asfaltirali pločnike. Jezi me tudi cincanje pri rekonstrukciji ceste skozi Ježico. Namesto, da bi hitro zgrabili in naredili novo cesto, pa mečkajo že več tednov, celo pomembni prazniki in zdaj svetovno prvenstvo, ko je mnogo tujcev v Ljubljani, polževe rekonstrukcije ni pospešilo. Če je bilo premalo denarja, naj sploh ne bi začeli s širjenjem.«

Jože Koman

— So prav ceste po vašem tudi glavni bežigrajski problem?

»Po mojem prav gotovo. Hkrati mislim pri tem tudi na ureditev naselij na sploh, zelenic, pločnikov in podobnega, da ne bi bilo prahu.«

— In kaj vam je na tem koncu Ljubljane všeč?

»Čeprav stanujem ob prometni cesti in je hrup tolikšen, da se niti delati ne da doma, pa se ne bi preselil nikamor drugam. Na ta predel me veže bližina Save. Že od mladih nog smo skupaj s prijatelji zahajali k reki, najprej v Tomačevo, dokler je bila Sava tod še divja, potem, ko so jo regulirali, pa smo se preselili k Šternu. Tu smo imeli drugi, pocen dom. Uredili smo si športna igrišča tam, kjer so zdaj kopališki bazeni. Mislim, da je bil že skrajni čas, da smo pri Šternu dobili bazene, toda zdaj se mi zdi, bi morali za mladino urediti tudi več športnih igrišč za najrazličnejše športe v okolici. Nasploh mislim, da je za Bežigradom premalo športnih igrišč, za tiste, ki ne morejo več tekmovati, ker so prestari. Zdi se mi, da bi bil najprimernejši prostor za ta igrišča od Šterna vzdolž Save. Menim, da bi bilo pametno tudi preseliti kamping proti Tavčarjevemu dvoru, tako da bi bilo za kopalce več prostora. Zdaj je med kopališčem in kampingom umetna meja in se ne da hoditi ob reki proti železniškem mostu. Slišal sem tudi, da nameravajo avtomobilski sejem za rabljena vozila preseliti nekam v bližino. Pametno bi bilo do takrat zgraditi primeren motel in restavracijo in trg urediti tako, da ga ne bi čez nekaj let spet selili . . .«

— Ste kdaj na kakšnem forumu ali morda na zboru volilcev povedali svoje misli o takoimenovanem kompleksu rekreacijskega centra ob Savi?

»Ne. Dvomim namreč, da bi s svojimi predlogi prodrl.«

— Zakaj?

»Takrat, ko sem o vsem tem mislil, sem bil še premlad. Sicer pa sem že takrat predlagal, da bi prav tam nekje, kjer je igrišče za mini golf, stal dom družbenih organizacij za ta konec Bežigrada. Ta dom naj bi imel kino dvorano, telovadnico in vrsto drugih prostorov.«

— Vedno se v mislih vračate k Savi. Kaj vam je ob tej reki tako všeč?

»Človek se navadi na neko okolje. Vsi moji prijatelji in znanci imajo enako nagnjenje. Ko smo bili mladi, nam je bilo to edino razvedrilo, namreč sonce, voda, zrak.«

— Vam je kdaj žal za staro deviško Savo, tisto pred regulacijo?

»No, romantično je bilo prav gotovo bolj včasih . . .«

— Če bi bili občinski odbornik ali predsednik občine, ali bi se predvsem zavzemali za rekreacijski center, ali morda za kaj drugega?

»Ne vem, če se da tam še kaj dobti narediti. Marsikaj je že storjeno. No, predvsem bi bil zato, da nehajo nenehno nekaj popravljati, ampak enkrat vendarle že zgradijo nekaj *modernega, dokončnega.*«

»Rekli ste, da je bila vaša edina zabava v mladosti sonce, voda, zrak. Se je današnja mladina kaj spremenila?«

»Ne bi rekel. Vidim veliko mladih, ki prihajajo k Savi. Ob tem pa bi hotel povedati, da bi družba morala zagotoviti sredstva, da bi za to mladino zgradili in uredili primerna igrišča, klube, ki bi imeli zadostno gmotno bazo, da bi pritegnili mlade. Pri nas se vselej govori, kaj vse smo naredili za mlade, pri tem pa v bistvu mladina večino naredi sama, tako kot mi ko smo bili mladi, ko smo zgradili igrišča, brez vsake podpore, le nekateri direktorji so nam nesebično priskočili na pomoč.«

n. c.

Po štirinajstih letih zrastejo takšni topoli. Ali se to splača, vprašujejo v Beričevem.

Buren sestanek

Zemljo hočemo nazaj!

Koncem maja je krajevna skupnost v Beričevem sklicala sestanek in nanj povabila predstavnike občinske skupščine in Agrokombinata. Dnevni red je bil kratek in jasen: obravnava arondacije.

To pravzaprav ni bil sestanek, marveč zelo, zelo glasno prepričevanje. Kmetje so trdili, da jim je bila zemlja nepravično odvzeta (beri ukradena) in da se ne strinjajo z večnimi poskusi Agrokombinata. Razen tega so zatrjevali, da jih ni nihče obvestil, da bo Agrokombinat sredi poletja začel podirati drevje in mendrati travnike, ki čakajo na prvo košnjo. Kmetje so zaradi tega zahtevali, da Agrokombinat takoj ustavi ritje buldožerjev za tri mesece, v tem času pa bodo kmetje pospravili drevje sami, pokosili travo in morda dosegli, da se zaradi nerentabilnosti Agrokombinata zemlja kmetom vrne, skratka, da bodo dosegli dearondacijo. Sestanka seveda ni bilo moč zaključiti, kmetje so bili preveč glasni in predstavniki Agrokombinata so ga zapustili, *preden se je končal.*

»Mi hočemo,« so mi zatrdili kmetje, da »buldožerji takoj prenehajo riti po naši zemlji, predlagali smo trimesečno mirovalno dobo. To bomo dosegli. Povabili smo na ogled stanja predsednika občine, direktorja Prehrane, kamor se je Agrokombinat priključil in predstavnika Izvršnega sveta. Naj vidijo, kaj se dogaja tu, kjer smo mi doma.

Potlej so me peljali na ogled med travnike in med redka drevesa. Onkraj vode so rinili buldožerji drevje v potok, in seveda so drevje podirali na svoj, buldožerski način. To se pravi tako, da so korenine in štori gledali na plano, da puščajo za seboj ranjena debla.

»Kako naj odpeljemo ta les, kako naj ga obdelamo? Kaj naj naredimo s košnjo? Kdo nam bo plačal odškodnino za uničeno mrvo?«

In res, kamor je pogled dosegel, so se valjali ob velikih luknjah štori, debla so bila vsa odrgnjena in marsikateri travnik je tako zmaličen, da o kakšni dobri košnji ni več govora.

Potlej so mi kmetje natanko razložili:

»Poglejte,« so rekli, »ta drevesa, ki tu rastejo že štirinajst let. Kakšna so. Če je zemlja malo boljša, komaj tri zaležejo za kubik, tam, kjer je zemlja nekoliko slabša, jih je za kubik komaj pet dovolj. In na enem hektaru bodo lahko zasadili 340

Beričevo

dreves, vsako posajeno drevo pa stane, preden začne razsti, ne da bi upoštevali zemljo, ki so jo dobili zastonj 28.000 starih din. In če je kubik tega lesa po 8.000 starih din, kdaj se bo to izplačalo? Nikoli. Na dobrem travniku, in teh tu ni malo, pa zrase 6.000 kilogramov mrve letno. Ta je po 35 starih din za kilogram, v štirinajstih letih da tako en hektar skoraj tri milijone din. Les v štirinajstih letih navrže komaj 900 tisoč starih din (na en hektar), pri tem pa je treba upoštevati, da je na en hektar skoraj deset milijonov investicij, preden bodo drevesa sploh začela rasti.

Kdo bo vrnil to? Kje je računica? To je takšna zguba, da si jo je težko predstavljati. Razen tega pa bo uničenih še precej kmečkih družin, pa tudi tistih pol kmečkih, ki so prav tako redne dobaviteljice mleka in drugih pridelkov. Dokler je šlo po pameti, so rekli, da bodo to travniki za krave, *smo mislili, da imajo prav.* Če mi redimo krave, morda jih bodo oni še bolje. Les, ne to pa ne. Tu nikoli ni dobro rasel in nikoli ne bo. *Zato svoje zemlje ne damo.*

J. V.

V SPOMIN

FRANC BOGATAJ-RAJKO

FRANC BOGATAJ—RAJKO *je bil rojen pred 48. leti v napredni delavski družini v Žireh. Kot mlad čevljarski delavec je bil od leta 1936—1940 član »Sokola«. Takoj s prihodom okupatorja v našo deželo se je vključil v aktivno delovanje OF v Žireh, kjer so takrat gospodovali Nemci. Ko je zvedel, da ga bo gestapo aretiral — zaradi delovanja za NOB, je pobegnil v Ljubljansko pokrajino v Suhor pri Metliki, kjer se je začasno zaposlil kot delavec. Od tam pa je kot 20-letni fant odšel v partizane, 8. maja leta 1942. Bil je v Belokranjskem bataljonu kot borec, od 16. 8. 1942 do 25. 3. 1945 v Tomšičevi brigadi, od marca 1945 do konca vojne pa v Šercerjevi brigadi. Tako je bil 3 leta in pol stalno v borbenih enotah NOV — stalno na bojiščih širom Slovenije v boju z okupatorji: Nemci, Italijani in domačimi izdajalci. Bojeval se je na Gorenjskem, Notranjskem, po Dolenjski, Beli krajini in tudi v težkih bojnih pohodih XIV. divizije — preko Hrvaške na Štajersko.

Kot dobremu borcu mu je bila zupana dolžnost mitraljezca, potem politdelegata, sekretarja SKOJ, pomočnika komisarja čete in bataljona. V bojih je bil dvakrat teže ranjen in je postal vojaški vojni invalid.

Za bojne zasluge je bil odlikovan z redom hrabrosti, redom zasluge za narod druge stopnje, Redom partizanske zvezde in Redom bratstva in enotnosti s srebrnim vencem.

Ob osvoboditvi domovine je bil kapetan JLA. V obdobju obnove domovine je bil v LM na raznih odgovornih dolžnostih — leta 1962 pa je bil, utrujen in bolan upokojen kot major LM.

Po upokojitvi pa ni miroval. Na terenu je aktivno delal v odborih: organizaciji ZB, ZVVI, rezervnih oficirjev, pri Rdečem križu in še drugod. Tudi iz tega delovanja bodo ostali med nami spomini, kako pošteno se je zavzemal za pravilne odnose med ljudmi. Vedno je bil pripravljen pomagati ljudem, ki so bili te pomoči potrebni.

Na poti v Rogaško Slatino, na potrebno okrevanje, je umrl v prometni nesreči.

Slava njegovemu spominu!

Novi častniki

Gasilsko društvo Stožice ima v občinski gasilski zvezi Ljubljana Beežigrad največ strokovno izšolanih članov. Društvo je lansko leto poslalo v tečaj za gasilske častnike, ki ga je organizirala Mestna gasilska zveza Ljubljana, 5 svojih članov in to: Janeza Blatnika, Miha Demšarja, Oskarja Moharja, Franja Polšeta in Vilija Vrečka. Vsi omenjeni so bili že preje gasilski podčastniki. Tečaj so vsi z uspehom zaključili in prejeli tudi častniške diplome. Tudi Milan Gorjup je napravil izpit za gasilskega častnika. Tako je gasilsko društvo Stožice dobilo lani 6 novih gasilskih častnikov.

Z odločbo Gasilske zveze Jugoslavije je iz častnika napredoval v višjega častnika Lovro Dečman. S to odločbo je gasilsko društvo Stožice dobilo tudi prvega višjega častnika.

Letos v januarju, februarju in marcu je obiskovalo tečaj za gasilske podčastnike, prav tako pri Mestni gasilski zvezi Ljubljana, 9 izprašanih gasilcev in sicer: Franc Brajer, Franc Ivanič, Frido Kranjc, Janez Presetnik, Janez Medved, Miro Podgoršek, Jože Strah, Peter Verduljak in Ivan Žmavc. Tudi vsi omenjeni so tečaj z uspehom končali.

V gasilskem društvu Stožice je sedaj: 1 višji častnik, 7 častnikov, 15 podčastnikov, 5 strojnikov, 29 izprašanih gasilcev; skupaj 57 članov z raznimi strokovnimi gasilskimi izpiti.

V gasilskem društvu Stožice sedaj ni člana, ki ne bi imel pridobljenega vsaj osnovnega znanja o ravnanju z gasilskimi napravami.

VINKO ŠKERL

»ČRIČKI« V BELI KRAJINI

Med prvomajskimi prazniki so taborniki čete »Čriček« obiskali Belo krajino. Iz Ljubljane jih je pot skozi Novo mesto in čez Gorjance vodila v Metliko, kjer so si ogledali Belokranjski muzej.

V Črnomlju, pri spomeniku padlih borcev, so jim podelili »taborniške veščine« in partizanski trak nakar so se po kosilu odpeljali v bližnje Lokve, kjer je preminil komandant Franc Rozman-Stane.

Zadnja postaja tega lepega izleta je bila Vinica, rojstni kraj Otona Župančiča. Tu so si mladi taborniki privoščili daljši počitek. Lepo vreme, zelena pokrajina, Kolpa, vse to je kar samo vabilo k igri, streljanju z lokom, ribolovu, plezanju po drevju, in kot bi mignil so minile ure razigranosti. Od Bele krajine se je bilo treba posloviti, že zdaj pa se vsi veselijo prihodnjega leta, ko se bodo h Kolpi vrnili s šotori.

Zbiralna akcija RK

V Stožicah je v akciji zbiranja oblačil sodelovalo kar 40 članov RK in 34 mladincev. Mladinci so hodili po hišah, agitirali in prevzemali oblačila. Darovalcev je bilo 330, nabrano pa je bilo 900 kg oblačil ter 80.000 din.

Na Ježici je sodelovalo 16 oseb. *Imeli so 30 darovalcev, ki so* darovali okrog 100 kg oblačil.

Pri tej akciji so sodelovale tudi družbeno politične organizacije in civilna zaščita. Zlasti so se odrezali učenci srednjih razredov osnovne šole »Danila Kumar« iz Stožic, ki so v zvezi z akcijo obiskovali *družine po stanovanjih.*

*Tajnik krajevne skupnosti Posav-*je je povedal, da je bilo za akcijo premalo obveščanja. Prejeli so zelo malo letakov za obveščanje družin. Darovalci oblačil pa so dajali tudi zanimive predloge. Med drugim je bilo rečeno, da bi na tak dan, ko RK organizira kakšno akcijo, morale povsod viseti zastave, ki bi občane opozarjale, da se nekaj dogaja, da tisti dan ni navadni dan. Izrečena je bila tudi misel, da bi vsi aktivisti Rdečega križa na takšen dan morali na rokavih nositi širok trak z znakom Rdečega križa.

S. K.

GASILCI NAPREDUJEJO

Gasilci v Beričevem so v mesecu aprilu in maju samoiniciativno organizirali tečaj za izprašane gasilce, katerega je obiskovalo 12 mladih gasilskih članov, ki tega znanja še niso imeli. V soboto 23. maja 1970 pa so imeli zaključne izpite pred komisijo Občinske gasilske zveze Ljubljana Bežigrad. Tečaj je dobro uspel, saj so vsi mladi tečajniki pred izpitno komisijo pokazali veliko pridobljenega znanja. Zaključni izpit so vsi z uspehom napravili. To znanje za izprašane gasilce mora vsak član, ki se nanovo vpiše v gasilsko organizacijo, pridobiti v 6 mesecih po pristopu. Zato tudi gasilska društva stremijo za tem, da v pravem času pripravijo omenjeni tečaj.

S tem tečajem je gasilsko društvo Beričevo naredilo močan korak naprej. Pridobili so 12 mladih članov, ki so sposobni sprejeti se z eventualno požarno ali drugo nezgodo.

Njihova iniciativnost pa se ni ustavila samo pri tem strokovnem delu, ki je sicer pogoj za uspešno akcijo na požarišču. Njihovo delo je sedaj usmerjeno v pridobivanju potrebnih finančnih sredstev z nabavo nove motorne brizgalne. Sedanja, ki je iz leta 1936, je že močno izrabljena, pa tudi zelo šibka je, tako da bi v primeru večje požarne nezgode sami domači gasilci prav malo opravili.

Za novo motorno brizgalno tipa Rosenbauer, ki daje 800 litrov vode v minuti, je potrebno, da poleg deleža ObGZ sami zbero in prispevajo 35 % nabavne cene, to je približno 8000 din. Ta znesek je za Beričevo zelo težko breme. Pravijo pa, da so odločeni tudi to težavo premagati.

VINKO ŠKERL